

слѣдватъ, до като не заставили послѣдния имъ хаганъ Теодоръ да се засели нѣкъждѣ около Виена и докато окончателно не ги унищожили⁸⁰. Византийцитѣ безспорно не били свирѣпи като аваритѣ. Обаче тѣхниятъ строгъ монархизъмъ, прѣмото имъ докосване до социалнитѣ и държавно-правни наредби на словѣнитѣ, прѣзирането имъ като варвари и идолопоклонци, както и нахалното натрапване на християнството съ явна пропагандична цѣль, ги правили омразни на послѣднитѣ. Отъ запазенитѣ извѣстия за отношенията на прабългаритѣ къмъ словѣнитѣ може да се заключи, че тѣ сравнително ще да сж били много по-добри и по-хуманни отъ другитѣ два народа. Прабългаритѣ, които културно не стояли по-високо отъ словѣнитѣ, били вѣротърпими, защото и тѣ сами не сж имали строго опрѣдѣлена вѣра. Уважавали социалнитѣ и и правни наредби на словѣнитѣ, оставяли ги съвсѣмъ самостоятелно да се управляватъ отъ своитѣ мѣстни владѣтели и се задоволявали само да признаватъ върховната власть на българскитѣ владѣтели, да плащатъ данѣкъ и да имъ помагатъ въ военнитѣ походи. Но за словѣнитѣ и туй положение било нетърпимо, защото се накърнявала тѣхната пълна самостоятелностъ и независимостъ, та затова, колчимъ имъ се удавалъ сгоденъ случай, се опитвали да се освободятъ отъ българското владичество. Само силната българска военна организация и крѣпката ржка на българскитѣ владѣтели могли да ги държатъ обединени къмъ българската държава, особено въ началото, до като тѣ не станали частъ отъ моралната цѣлостъ на българския народъ. Но мжчнотиитѣ, които сепаратичната наклонностъ на словѣнитѣ и племенното имъ държавно устройство създавали на

⁸⁰ Вж. нашата статья Крумовитѣ закони. Списание на юр. дружество г. IV, кн. VII и VIII, 313.